

La 18 martie 1977, colecția numismatică a Muzeului județean din Deva s-a îmbogățit cu un tezaur de 12 monede de argint, descoperite de Poienar Simion din localitatea Vărmaga, județul Hunedoara, cu ocazia lucrărilor de reparații executate la casă.

Monedele sînt emise de Casa de Habsburg pentru Marele principat al Transilvaniei, în perioada 1806—1847, în monetăriile de la Alba Iulia și Bistrița, în timpul lui Francisc II și Ferdinand I.

Dăm mai jos descrierea monedelor:

Francisc II (1792—1835)

1. 20 creițari. 1806.

Av. FRANC(iscus) II D(ei) G(ratia) ROM(ani) — HAER(es) AUST(riae) IMP(erator). Legenda începe sus la dreapta. Bust laureat, la dreapta, în cunună de lauri. Dedesubt sigla E.

Rv. GER(manicae) HUN(gariae) BOH(emiae) REX A(rchidux) A(ustriae) — D(ux) LOTH(aringiae) VEN(etiae) SAL(isburgiae). Vulturul bicefal, pe piept stema cu acvilă bicefală. Dedesubt valoarea nominală 20.

Diametrul 27 mm, greutate 6,68 gr.

2. 20 creițari. 1808

Av. FRANCISCUS I D(ei) G(ratia) — AUST(riae) IMPERATOR. Legenda începe sus, la dreapta.

Rv. HVN(gariae) BOH(emiae) GAL(izien) REX A(rchidux) A(ustriae) — D(ux) LO(tharingiae) SAL(isburgiae) WIRC(burgiae) 1808.

Vultur bicefal, pe piept stema Habsburg — Lothringen, dedesubt valoarea nominală, 20.

Diametrul 27 mm, greutatea 6,68 gr.

3. 20 creițari. 1824.

Av. Ca la numărul 2.

Rv. Ca la numărul 2, dar cu milesimul 1824.

Diametrul 27 mm, greutatea 6,68 gr.

4. 20 creițari. 1825

Ca mai sus, dar cu milesimul 1825

5. 20 creițari. 1826

Ca mai sus, cu milesimul 1826.

6. 20 creițari. 1827

Identic ca mai sus, milesimul 1827.

7—8. 20 creițari. 1830.

Identici ca mai sus, milesimul 1830.

9. 20 creițari. 1838

Av. FERD(inandus) I D(ei) G(ratia) AVSTR(iae) IMP(erator) HVN(gariae) BOH(emiae) R(ex) H(oc) N(omina) V. Legenda începe jos la stînga. Bust laureat, la dreapta, dedesubt sigla E.

Rv. REX LOMB(ardiae) ET VEN(etiae) DALM(atiae) — GAL(i-zien) LOD(omeria) ILL(yriae) A(rchidux) A(ustriae) 1838.

Legenda începe sus, la dreapta.

Diametrul 25 mm, greutatea 6,68 gr.

10. 20 mariengroschen. 1844.

Av. FERD(inandus) I D(ei) G(ratia) AVST(riae) IMP(erator) HVNG(ariae) BOH(emiae) REX H(oc) N(omina) V R(ex) L(ombardiae) V(enetiae) D(almatiae) G(alizien) L(odomeria) I(llyriae) A(rchidux) A(ustriae). Bust laureat, la dreapta, dedesubt sigla B.

Rv. S(ancta) MARIA MATER DEI PATRONA HVNG(ariae) 1844. Madona cu pruncul, cu aureolă, pe semilună în cerc de flăcări. Dedesubt valoarea nominală 20.

11. 20 mariengroschen. 1846.

Identic ca mai sus, dar cu milesimul 1846.

12. 20 creițari. 1847

Identic cu numărul 9, dar cum milesimul 1847.

Referitor la monedele emise de Francisc al II-lea se poate menționa că cea de la numărul 1 a fost emisă de el în calitate de împărat romano-german, iar cele de la numerele 2—8 în calitate de împărat al Austriei. Ele sînt emisiuni ale monetăriei din Alba Iulia conform semnului monetăriei ce se aplică pe monedele emise în urma decretului imperial din 9 iunie 1766, care a stabilit cîte o literă ca semn distinctiv pentru fiecare monetărie din imperiu.¹

Monedele de la nr. 9—12 sînt emise de Ferdinand I ca rege al Ungariei și Boemiei și împărat al Austriei, cunoscut sub numele de Ferdinand al V-lea, conform legendei de pe avers. Ele sînt emise la Alba Iulia și la Bistrița, conform siglelor de pe revers.

Acest tezaur, alcătuit din monedă măruntă de argint, are o valoare destul de mică, dacă ținem cont de faptul că în prima jumătate a secolului al XIX-lea un taler cu coroană echivala 2 florini și 12 creițari, un florin fiind egal cu 60 creițari², iar în total acest tezaur însumează 200 de creițari, echivalînd aproximativ cu 4 florini deci circa 2 taleri.

Ținînd cont de valoarea modestă a tezaurului și de faptul că este compus din același tip de monede se pare că a aparținut unui om de condiție medie, care a strîns ban cu ban pentru ca apoi să-i utilizeze la confecționarea unei salbe sau pur și simplu datorită valorii intrinsece a argintului. Legat de ultima emisiune din tezaur (moneda cu anul 1847),

¹ O. Luchian, G. Buzdugan, C. C. Oprescu, *Monede și bancnote românești*, București, Ed. Sport-Turism, 1977, p. 115.

² Costin C. Kirițescu, *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*, vol. I, București, Ed. Acad. R.P.R., 1964, p. 128.

putem să considerăm că motivul îngropării acestui tezaur îl constituie evenimentele din anii 1848—1849 din Transilvania care au cuprins și zona în care a fost descoperit.

LES TRÉSOR DE VARMAGA

Résumé

Ce petit trésor composé de 12 pièces en argent a été découvert en 1977, au printemps, dans la localité Vărmaga, la commune Certejul de Sus, le département de Hunedoara. Les monnaies formant ce trésor ont été émises par la Maison de Habsburg pour la Grande principauté de Transylvanie dans la période 1806—1847.

L'explication de son enfouissement peut être liée aux événements des années 1848—1849 en Transylvanie et qui ont affecté aussi, cette zone.